

“Оила ва жамият” газетаси “Онам – бебаҳо давлатим”, “Отам – гурурим, савлатим” рунглари остида танлов эълон қилади. Танлов шартларига кўра, отангиз ёки онангиз ҳақида айтмоқчи бўлган сўзларингизни, дилнома ва ёд-номаларингизни қуйидаги манзилга йўллашингиз мумкин. Сара материаллар газетамизда чоп этиб борилади. Ғолиблар йил якунида, муштарийларнинг фикр-мулоҳазалари асосида аниқлашиб,

“Оила ва жамият”нинг қимматбаҳо совгалари билан тақдирланади. Мақтубингизга ота-онангизнинг фотосуратларини алова қилишни унутманг.

Манзилимиз: Тошкент – 100000, Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй, oilavajamiyat@mail.ru

“Онам – бебаҳо давлатим”, “Отам – гурурим, савлатим” танловига деб ёзинг.

“Оила ва жамият” газетаси “Оилам – муқаддас қўрғоним” мавзусида фотосуратлар танловини эълон қилади. Танлов шартига кўра суратларда оилангизнинг тинч-тотувлиги, фаровонлиги, файзу баракаси, қувончи, фарзандлар камоли юксак бадиий савияда акс эттирилган бўлиши лозим. Сара фотосуратлар газетамизда эълон қилиб борилади. Ғолиблар йил якунида, муштарийларнинг фикр-мулоҳазалари асосида аниқланади

ва “Оила ва жамият”нинг қимматбаҳо совгалари билан тақдирланади. Суратлар JPG форматда, ҳажми 300 пиксел/дюймдан кам бўлмаслиги сўралади.

Манзилимиз: Тошкент – 100000, Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй, oilavajamiyat@mail.ru

“Оилам – муқаддас қўрғоним” танловига деб ёзинг.

Оила Ва

Оила соғлом ва бахтли бўлса, бутун жамият барқарор ва фаровон бўлади.

Ислом КАРИМОВ

30 (1285)-сон 27 июль 2016 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Жамият

Гўзал ва бетакроримсан, муқаддас Ватаним,
жоним сенга фидо, Ўзбекистоним!

Ватанимиз мустақиллигининг 25 йиллиги олдидан

ЎЗЛИКДАН ДАРС БЕРАР ШУ АЗИЗ ТУПРОК

Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида истиқлолнинг илк йиллариданоқ юртимизда яшаб ўтган буюк боболаримиз илмий меросини ўрганиш, тадқиқ ва тарғиб этишга, уларнинг муборак номлари билан боғлиқ кутлуг зиёратгоҳ ва қадамжоларни ободонлаштиришга, халқимиз руҳан мадад, куч оладиган муқаддас масканларга айлантиришга алоҳида эътибор қаратилди. Зиёратгоҳлар, тарихий ёдгорликлар, ноёб осори-атиқалар, миллий кадриятлар, урф-одат ва анъаналарни тиклаш, таъмирлаш, ободонлаштириш борасидаги ишлар ўзлигимизни англаш, ўзимизни намён қилиш, ҳеч кимдан кам эмаслигимизни, кам бўлмаслигимизни исботлаш

Президентимиз таъбири билан айтганда албатта, биз она заминимиз бағридаги ҳар бир моддий ва маънавий мерос намунасини кўз қорачи гидек асраб-авайлаш, қайта тиклаш ва таъмирлаш бўйича қилаётган бу ишларимизни кимгадир намоёниш қилиш, кўз-кўз этиш учун эмас, аксинча, келажагимизни ўйлаб, онгимиз ва қалбимиз даъвати билан амалга ошироқдамиз. Токи эртага бизнинг ўрнимизга келадиган, биз бошлаган олижаноб ишларни муносиб давом эттиришга қодир бўлган ёшларимиз ана шу бебаҳо маънавий бойликдан баҳраманд бўлсин, шу асосда ўзининг кимлиги, қандай буюк эголларнинг авлоди эканини англаб етсин.

– Тарих ва бугуннинг шуқудидан салобат касб этган эртанга Бухорода ўтган болалигим билан минор-

лар, кўнглимга кўчган нақшинкор ҳамда сержило қошинлар, асрларни писанд этмас обидалар, инсонларга эътиқод ва умид улашган муқаддас қадамжолар таъсирида бўй чўзган, – дейди Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги мутахассиси Шухрат Сатторов. – Юртимиз мустақилликка эришган илк йиллар 6-7 ёшларда эдим. Дадам билан Эски шаҳарни кезар эканмиз, Бухоро бағридаги тарихий ёдгорликларни ҳафсала ва иштиёқ билан қайта кураётган меъморлар, усталар, Бухородаги қадамжолар ва Эски шаҳар қисмидаги кенг кўламли ободонлаштириш ишлари кечагидай кўз ўнгимда гавдаланади.

Бизни дуо қилаётган, халқимизни иймон-эътиқодга чорлаётган юзлаб авлиёлар хоки ётган

йўлидаги муҳим қадамлар эди. Ўтган 25 йил давомида юртимиздаги ҳар бир муқаддас қадамжолар, муборак маскан, у энг чекка қишлоқда бўлмасин, ободонлаштирилди. Улуғ аждодларимизнинг таваллуд саналари, боқий шаҳарларимизнинг юбилейлари, “Авесто”, “Алломиш” сингари асрий дурдоналаримиз, Маъмур академиясидек қадимий илм даргоҳларимизнинг минг-минг йилликлари халқро миқёсда кенг нишонланди. Истиқлол йилларида тўрт мингдан зиёд ана шундай моддий-маънавий бойлигимиз умумжаҳон меросининг ноёб намунаси сифатида ЮНЕСКО рўйхатига киритилгани фикримизнинг яққол далилидир.

обод масканлар юртдошларимизнинг маънавий-руҳий ўсиши, ўз навбатида бахтиёрликлари кафолатидир. Инсонлар бу мавзиларнинг зиёратига бўлиб руҳий таскин, шукур ва инсоний хулосалар топишмоқда. Буларнинг барчаси худди муқаддас китоблар сингари бизни шу азиз тупроқни севишга, Ватанимиз асрашга ўргатади. Юрта хизмат қилаётган инсоннинг сайъ-ҳаракати замирида аслида, мана шу инсоний мақсад мужассам.

Дунёнинг турли ўлкаларидан келадиган меҳмонлар дастлаб пойтахтимиз – азим Тошкент шаҳрига қадам қўяди, унинг жамолига қараб, бутун мамлакатимизга, халқимизнинг куч-қудрати, салоҳият ва имкониятларига, миллий фазилатларига баҳо беради.

(Давоми 2-бетда)

Ушбу сонда:

БИР СОТИХДАН ЎН
МИППИОН СЎМ ДАРОМАД

5-бетда

ФИРИБГАР “ОВЧИ” ПАРДАН
ОГОҲ БЎЛИНГ!

6-бетда

САПОМПАШИШ ҲАМ
ЗАМОНАВИЙ ПАШДИМИ?

Йигитлар
ўпишиб
кўришса...

7-бетда

(Давоми. Боши 1-бетда)

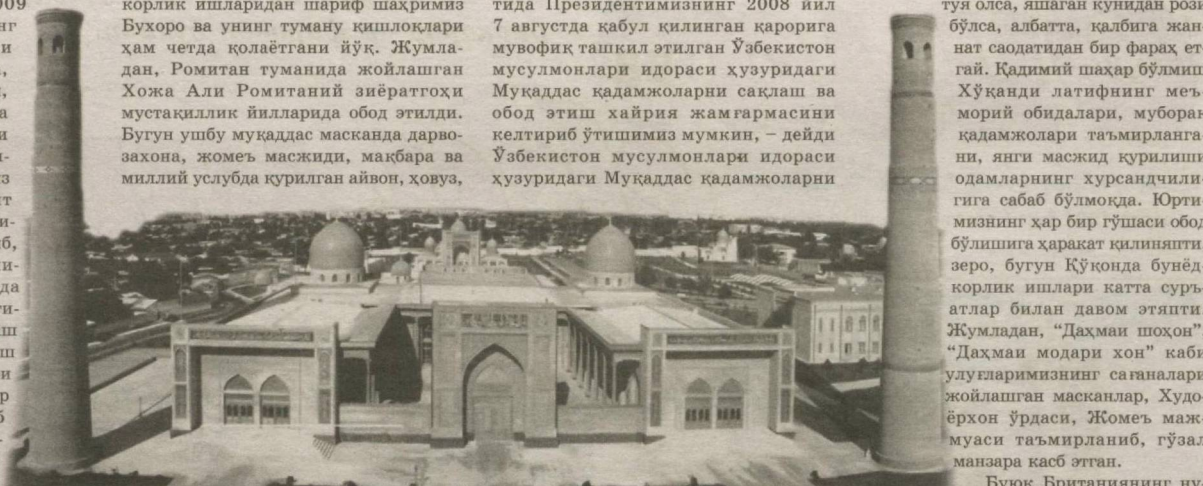
2007 йилда Ислам конференцияси ташкилоти (ОИК) таркибидagi муассасалардан бири – Таълим, фан ва маданият масалалари бўйича Халқаро ислом ташкилоти (ISESCO) томонидан Тошкент шаҳрининг Ислам маданиятининг пойтахти деб эълон қилиниши муносабати билан Тошкентимизнинг Хазрати Имом даҳасидаги тарихий обидалар тўлиқ қайта таъмирланди ҳамда янги Хазрати Имом жомеъ маскиди қад ростлади. Мажмуа чинакам кўркам ва обод масканга айланди. Шунингдек, 2009 йилда Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги муносабати билан Кох ота, Сузуқ ота, Чамир ота, Шайх Зайниддин, Шайх Ҳованди Тоҳур ҳамда Қалдирғочбий зиёратгоҳлари таъмирланиб, қайта тикланди. 2014 йилда Юртбошимиз ташаббуси билан Тошкент шаҳрида ҳашаматли янги Минор жоме маскиди қурилиб, халқимиз ихтиёрига топширилди. 2014–2015 йилларда Тошкент вилоятидаги Зангиота мажмуаси ва унга туташ ҳудудларда улкан қурилиш ва ободонлаштириш ишлари бажарилди. Ҳозир мазкур ҳашамдор мажмуа ўтган 25 йил ичида қурилиш, ободонлаштириш, шаҳарсозлик маданияти борасидаги улкан ютуқларимизни намойиш этаётгандек кўр тўкиб турибди.

...Уч минг йилдан зиёд тарихга эга Бухоро жаҳон тамаддунига бекиёс ҳисса қўшган шаҳарлардан биридир. Истиқлол йилларида Хожа Баҳоуддин Нақшбанд мажмуи, Масжиди Калон, Чорбақар, Арқ қалъаси каби қатор обидалар таъмирланиб, асли қиёфасига келтирилди. Бухоро маданий маркази бунёдкорлик ботида алоҳида ўрни тутди, айниқса. Президентимиз ташаббуси ва гоёси асосида барпо этилган 107 гектардан иборат маданий марказда йирик иншоотлар – 700 ўринли вилоят мусикали драма театри, 2000 томоабинга мўлжалланган амфитеатр, улар ўртасида эса "Кўҳна ва боқий Бухоро" муноменти қад кўтарди.

– Юртимизда халқ фаровонлиги йўлида олиб борилаётган ишларни санаб саногига етказиш қийин, – дейди Хожа Али Ромитаний масжиди имом-хатиби Отабек Раҳимов. – Халқимизнинг диний эҳтиёжларига малҳам бўлиш, маънавияти-маърифатининг тараққиётига салмоқли ҳисса қўшиш, тинчлик-осойишталик, ўзбек халқининг бирдамлиги ва аҳил-иттифоқ бўлиб, бағрикенглик тамойилларига амал қилган ҳолда яшашларида масжидларнинг ҳам ўз ўрни бор. Мустақиллигимиз шарофати билан қад кўтараётган, бир-бирдан

Ватанамиз мустақиллигининг 25 йиллиги олдидан ЎЗЛИКДАН ДАРС БЕРАР ШУ АЗИЗ ТУПРОК

гўзал ҳамда барча қулайликларга эга кўркам масжидлар кўзларимизга нур, қалбларимизга сурур бахш этмоқда. Уларнинг тимсолида давлатимизнинг халқпарвар сиёсати, мамлакатимиз ривожланишининг тўғри йўлда эканига шохид бўламиз. Юртимиз бўйлаб олиб борилаётган кенг кўламдаги бунёдкорлик ишларидан шариф шаҳримиз Бухоро ва унинг туману кишлоқлари ҳам четда қолаётгани йўқ. Жумладан, Ромитан туманида жойлашган Хожа Али Ромитаний зиёратгоҳи мустақиллик йилларида обод этилди. Бугун ушбу муқаддас масканда дарвозахона, жомеъ масжиди, мақбара ва миллий услубда қурилган айвон, ховуз,

тошқудуқ ва ошхона зиёратчилар учун шай қилинган.

Рўйи замин сайқали, деб эътироф этилган Самарқанд дунёнинг энг жоабдор сайёҳлик марказларидан бири ҳисобланади ва ҳақиқи равишда ЮНЕСКОнинг "Бутунжаҳон мероси рўйхати"га киритилган. Истиқлолимиз шарофати билан Имом ал-Бухорий ва Шоҳи Зинда ёдгорлик мажмуалари қайта таъмирланди ва тикланди. Шунингдек, Регистон мажмуаси, Улўбек расадхонаси, Имом Мотуридий мақбараси, Амир Темур мақбараси, Биҳоним жомеъ масжиди, Ҳазрати Хизр масжиди ва Хўжа Дониёр мақбараси кўркам, обод масканларга айлантирилди.

МАЪЛУМОТ ЎРНИДА
Ҳозирги кунда давлат муҳофазасига олинган 8180 та маданий мерос объекти бўлиб, шундан 2495 таси мезморчилик, 1781 таси археологик, 615 таси эса монументал ёдгорликлар ва 256 таси диққатга сазовор жойлардир.

Юртимизнинг ҳар бир гўшаси муқаддас, ҳар бир ҳудудда муборак масканлар, зиёратгоҳлар мавжуд. Истиқол йилларида Хоразмдаги Паҳлавон Маҳмуд, Юсуф Ҳамадоний,

Сурхондарёдаги Ҳаким ат-Термизий, Абу Исо ат-Термизий, Қаршидаги Хўжаи Жаррох, Марғилондаги Бурҳониддин Марғиноний каби кўплаб зиёратгоҳ ва қадамжолар тубдан ободонлаштирилди.

– Бу борада олиб борилаётган ишларнинг амалий ифодаси сифатида Президентимизнинг 2008 йил 7 августда қабул қилинган қарорига мувофиқ ташкил этилган Ўзбекистон мусулмонлари идораси ҳузуридаги Муқаддас қадамжоларни сақлаш ва обод этиш хайрия жамғармасини келтириб ўтишимиз мумкин, – дейди Ўзбекистон мусулмонлари идораси ҳузуридаги Муқаддас қадамжоларни

сақлаш ва обод этиш хайрия жамғармаси ижрочи директори Исахон Абдуллаев. – Жамғарма томонидан ўтган йиллар давомида юртимиздаги қадамжолар ва зиёратгоҳларни ободонлаштириш, Ўзбекистон мусулмонлари идораси тизимидаги диний таълим муассасаларининг моддий техника базасини мустаҳкамлаш, шунингдек, ёрдамга муҳтож ташкилотлар ва маҳаллалардаги кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш бўйича кўплаб хайрия ишлари амалга оширилди. Жумладан, жамғарма ҳомийлигида Тошкент шаҳридаги "Ҳазрати Имом", Самарқанд шаҳридаги "Шоҳи Зинда", Навоий вилояти, Нурота туманидаги "Чил Устун" ва "Кўк Гумбаз", Қорақалпоғистон Республикаси Беруний туманидаги "Султон Увайс Бобо" мажмуалари ободонлаштирилиб, зиёратчи ва меҳмонлар учун муносиб шарт-шароитлар яратилди. Президентимизнинг 2013 йил 20 мартдаги "Хоразм вилоятида туризм соҳасини ривожлантириш дастури тўғрисида"ги қарорига мувофиқ Хоразм вилояти Шовот туманидаги "Юсуф Ҳамадоний" мажмуасидаги қурилиш, таъмирлаш ва ободонлаштириш ишлари ҳам мазкур жамғарма ҳомийлигида амалга оширилмоқда.

– Алишер Навоийнинг "Девони

Фоний" тўпламида бир форсий ғазал жаннат йўли Ҳирот хибонидир, деган маънодаги сатр билан яқунланади, – дейди шоира Гулбаҳор Саидганиева. – Бу ватанпарварликнинг энг олий намунасидир. Худди шу каби ҳар бир инсон ўзи яшаб турган замин ободлигидан қалбида фахр, юртга муҳаббат туя олса, яшаган қунидан рози бўлса, албатта, қалбига жаннат саодатидан бир фараҳ етгай. Қадимий шаҳар бўлмиш Хўқанди латифнинг мезморий обидалари, муборак қадамжолари таъмирлангани, янги масжид қурилиши одамларнинг хурсандчилигига сабаб бўлмоқда. Юртимизнинг ҳар бир гўшаси обод бўлишига ҳаракат қилинапти, зеро, бугун Кўконда бунёдкорлик ишлари катта суръатлар билан давом этапти. Жумладан, "Даҳмаи шохон", "Даҳмаи модари хон" каби улугларимизнинг сағаналари жойлашган масканлар, Худойёрхон ўрдаси, Жомеъ мажмуаси таъмирланиб, гўзал манзара касб этган.

Буюк Британиянинг нуфузли "The Telegraph" газетасида шу йилнинг 8 июни куни "Ўзбекистонга ташриф буюриш учун 11 сабаб" сарлавхали мақола чоп этилди. Унда Ўзбекистон "Буюк ишак йўли"нинг муҳим бўлаги сифатида тилга олинди, бу юртининг Хива, Бухоро ва Самарқанд шаҳарлари бу савдо йўлининг аҳамиятли марказлари бўлгани, шаҳарларнинг ял-ял бўй чўзиб турган миноралари, салобатли гумбаз ва кўзни сеҳрлайдиган нақшларнинг шукуҳи гоьтда пухтали билан қадимий ҳолатда сақлаб келинаётгани қайд этилади.

Илм ва руҳият оламининг беназир муаллимлари бўлмиш Ибн Сино, Беруний, Хоразмий, Фаробий, Замашарий, Фарғоний, Марғиноний, Имом Бухорий, Имом Термизий, Имом Мотуридий, Баҳоуддин Нақшбанд, Хўжа Аҳрор Валий, Мирзо Улўбек, Бобур сингари буюк аждодларимиз қолдирган маънавий мерос наинки халқимизнинг, балки инсониятнинг бебаҳо хазинасидир. Шу боис аждодларимиз илмий меросини чуқур ўрганиш, тадқиқ ва тарғиб этиш, улар мангу қўним топан масканлар – зиёратгоҳларни обод сақлаш, авлодларга безавол етказиш барчамизнинг шарофли ва масъулиятли вазифамиздир.

Ўмида АДIZОВА,
"Онда ва жамият" мухбири

ОРОМГОҲДА УЧРАШУВ

Ўзбекистон халқ демократик партияси вилоят кенгаши, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси вилоят бўлими, Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти ҳудудий бўлими, Республика Маънавият тарғибот маркази вилоят бўлими ҳамкорлигида Шаҳрисабз туманида жойлашган "Ўзгеобургуьнефтегаз" акциядорлик компаниясига қарашли Беруний номидаги оромгоҳда Ватанамиз мустақиллигининг 25 йиллигига бағишлаб маданий-маърифий тадбир ўтказилди.

Вилоят касба уюшмалари ташкилотлари бирлашмасидан олинган маълумотга қўра, мавсум давомида вилоятнинг хушманзара гўшаларида жойлашган 19 болалар оромгоҳида 26 440 ўғил-қиз мароқли дам олиб, саломатлигини тиклайди. Шунингдек, кам таъминланган оилалар

фарзандлари, "Меҳрибонлик уйи" тарбияланувчилари, иқтидорли болалар имтиёзли йўлланмалар асосида ёзги таъғилини мароқли ўтказадилар.

– Уч минг нафарга яқин болалар мароқли ҳордиқ чиқариши учун ёзги мавсумга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрилди, – дейди Беруний номидаги оромгоҳ раҳбари Лутфулла Каримов. – Бу ерда нафақат вилоятимиз, балки Оролбўйи болалари ҳам дам олмақда. Бугунги маданий-маърифий учрашув болаларда катта таассурот қолдирди.

Вилоят кўғирчоқ театри ижодий жамоаси болажонларга "Сеним, шошмай тур" спектаклини намойиш этди. Бу каби учрашувлар Китоб, Яккабоғ туманларида фаолият юритаётган оромгоҳларда ҳам ўтказилди.

Шавкат СУЛТОНОВ,
"Онда ва жамият" мухбири

ЯНГИЛИК ЯРАТАЁТГАН АЁЛ

Тадбиркор аёл

бўлган ҳар бир ишимнинг бош меъмори, яқин маслаҳатчим отам. Корхонамиз оёқда туриб олишда ҳам отамнинг ҳиссаси катта. Яқинда тузилган кун ва бошқа оилавий маросим-

бўлган Тоживой бобо бугунги кунларга, мустақиллигимизга шукрона айтади. Отаҳон қизлари ва набиралари билан тадбиркорлик қилиб элга меҳнати сингаётганидан ўзини бахтиёр ҳис қилади.

– Раёнохонга маҳалламизнинг барча аёллари ҳавас қилишади, – дейди “Пахтазор” маҳалла фуқаролар йиғини маслаҳатчиси Маҳбуба Болтабоева. – Сабаби, доим янгилик яратиб ўрғанган бу аёл бир

Ташкент давлат педагогика университетини битирган. Аёл киши учун оилада ва жамиятда тарбиячи бўлишдек масъулиятли вазифани ич-ичидан ҳис қилгани боис қизи Шаҳнозахонни ҳам ўқитмоқда. Дарсдан ташқари, марказда онаси ва ходаларига ёрдамлашаётган талаба қизнинг орзулари бир олам. У ҳам онасига ўхшаб келажақда тадбиркорликка қўл уриб, замонавий болалар боғчаси очилиши ният қилган.

– Ҳунарим орқасидан ризқ топаётганимдан мамнунман, – дейди сартарош Солижон Муллажонов. – Ҳамкасбим Нажмиддин Шамсидинов билан касб-хунар коллежини битирганмиз. Бу ерда ишчилар

учун ҳам, мижозлар учун ҳам кенг ва ёруғ хона, иссиқ ва совуқ сув барчаси муҳайё. Қабулимизга илк маротаба келган киши доимий мижозимизга айланганига ҳаракат қиламиз. Чунки раҳбаримиз шундай талаб қилади. Шунинг учун ёшу қари сартарошхонадан аримайди.

Ҳа, инсоннинг тақдир йўлини болаликдаги орзулар белгилайди. Қайсидир бадиий асарда ўқиган бу сўзларим Раёно она билан суҳбат чоғида ёдимга тушди. Негаки, бу замондошима ҳаётда эришган ютуқлари, қўлга киритган муваффақиятлари замирида айнан болаликдаги орзу-интилишлари ётганини бир неча бор таъкидлади.

Чунки у бошлаган ишини охирига етказадиган, қийинчиликлардан чўчимайдиган, ҳамиша олға интилиб яшайдиган аёл. Бунинг исботини эса меҳнатлари самарасидан кўриб турибмиз.

Бектош ИСМОИЛОВ

Қишлоғида ишбилармон қиз сифатида танилган Раёно она анчадан бери ўйлаб юрган режаси асосида маҳалласида озик-овқат дўкони куриб, савдони йўлга қўйди. Яратилган бу қулайлик учун қўни-қўшилар унга раҳмат айтишди. Тез орада дўкон ёнига чевархона, пайнет, аёллар ва эркеклар сартарошхонаси қўшилди. Бугун Қўйи Чирчиқ туманининг нафақат Пахтазор маҳалласида, балки энг чекка қишлоқларида ҳам бу ерни барча яхши билади. Негаки, фаррош, пайнет оператори, аёллар ва эркеклар сартароши каби вазифаларда 16 ишчи-хотим меҳнат қилаётган савдо марказида хизмат кўрсатиш сифати ва нархлар мўтадиллигига алоҳида эътибор берилмоқда. Шу боис, мижозларнинг кети узилмайди.

– Ҳаётда яқин инсонларингдан ташқари бошқаларга ҳам кераклигини ҳис қилиб яшаш қандай бахт, – дейди “Дўстобод бизнес савдо” масъулияти чекланган жамияти раҳбари Раёно Ғаниева. – Ёшлигимдан кимнингдир ҳожатини чиқариш, қийналганларга ёрдам беришни инсоний бурчим деб биламан. Чунки отам оилада шундай тарбия берган. Шунинг учун ҳам кимдир мендан нажот кутиб турса, қараб туролмайман. Қўлимдан келганча ёрдам бераман. Шу пайтатга отамнинг кўрсатган йўл-йўриқларига амал қилиб, кам бўлмадим. Ҳозир ҳам бошламоқчи

ларни ўтказишга мўлжалланган тантаналар залини куриб битказдик. Энди нон ва нон маҳсулотлари ишлаб чиқариш цехини ишга тушириш ҳаракатида юрибман. Анчадан бери ёнимиздаги қаровсиз ётган бинони олиб қайта таъмирладики. Цех ишга тушса, яна 20 нафар коллеж битирувчиси иш билан таъминланади.

Умрини савдо соҳасига бағишлаган Тоживой Ғаниев турмуш ўртоғи Зоя опа билан уч қизни вояга етказди. Уларни ўқитиб, ҳаётда ўз йўлини топиб кетишида тиргак бўлди. Фарзандлар камолини кўриб, кексалик гаштини сураман деганида, Зоя опа оғир хасталиқдан вафот этди. Шундай бўлса-да, қизлари отасига онаси йўқлигини билдирмай атрофида парвона бўлишади. Бир этак набиралар эъозу эътиборида

жойда тиниб ўтирмайди. Шу боис ҳам уни туманимизда ҳамма яхши танийди. Аёллар учун хизмат қилаётган гўзаллик салонини қаранг. Қишлоқ жойда шаҳар шароитидан қолишмайдиган замонавий ва қўлай жойга келган аёлларимиз кўнглидагидек ўларига оро бераётганларидан қувончи чексиз. Бундан ташқари, тадбиркорнинг саховатидан маҳалладаги кам таъминланган оилалар, боқувчисини йўқотган ва ёлғиз яшайдиган инсонлар ҳам бебаҳра қолгани йўқ. Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларида ҳам ҳиссасини кўшиб келмоқда.

Раёно опанинг асли касби ўқитувчилик. У Низомий номидаги

БИР СОТИХДАН ЎН МИЛЛИОН СЎМ ДАРОМАД

Каттақўрғон туманида яшовчи Хурсантош Шукурова, Руслан Асаев ва Сирожиддин Сайдахматов турли соҳаларда меҳнат қилишади. Аммо уларни бирлаштириб турадиган умумий бир жиҳат бор: у ҳам бўлса томорқадан унумли фойдаланиб, оиласи фаровонлигига эришиш.

Масалан, туманининг Қирғиз маҳалласида истиқомат қилувчи С.Сайдахматов 50 йилдан буён асалари парвариши билан шуғулланади. Шунингдек, асаларининг вилоятимиздаги ноёб турларини кўпайтириб, ҳаваскор асаларичиларга ҳам парвариш сирларини ўргатади. Отамерос касби ортидан оила фаровон, рўзгор тўқислигига эришмоқда.

– Ўтган йили баҳорда Андижон вилоятининг Шаҳрихон туманидан “Италянка” зотли 25 та асалари оиласини олиб келгандим, – дейди асаларичи. – Улар бир йилда икки баробар кўпайди. Асаларининг вилоятимизда ноёб бўлган бу тури бошқа турдошларига қараганда тез кўпайиши, касалликларга чидамлиги, уясида 3,5 километр радиусдаги гул чагларини йиғиб, хартумчасининг узунлиги ҳисобига асални кўп тўплаши билан аҳамиятлидир. Фақат личинка чиришига қарши дориланиб турилса бўлгани. Парваришлаган 45 қути асаларилар 14 сотих томорқанинг бор-йўғи бир сотихини эгаллайди. Бироқ унинг фойдаси томорқанинг бошқа қисмидаги экинлар даромадига тенг бўлади. Ўтган йили митти меҳнатқашлардан 400 килограмм соф асал олиб, 10 миллион сўм даромад қилдим. Бу йил асаларилар оилаларини 80 қутига етказиш ниятидаман. Бундан ташқари, томоркамдаги 35 туп анор, ёнғоқ, ток, гилос каби

мевали дарахтлардан 1,5 тоннадан ортиқ мева ва қолган майдондан 2 тоннага яқин картошка ва сабазот етиштираман. Ву ҳам оила даромадини оширишга ҳисса қўшяпти.

Мундиён маҳалласида истиқомат қилувчи Руслан Асаевнинг 7 сотих томорқаси бор. У шу ерда оиласига етарли қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан бирга мева етиштиришга иштиёқманд. Янги экилган 70 дан ортиқ мевали кўчатларнинг аксарияти ҳосилга кириб, ўтган йилнинг ўзида 1,5 тоннадан ортиқроқ маҳсулот олишга ҳам улгурди. Боғ қатор ораларини бўш қолдирмасдан рўзгорга керакли картошка, помидор, бодирин, ошқовоқ ва шу каби 2 тоннадан ошқроқ маҳсулотларнинг ортгани бозор пештахталарини тўлдирмоқда.

Шу маҳаллада истиқомат қилувчи Хурсантош

Томорқа сирлари

Шукурова эса 10 сотих томорқасида хазина қалитини топганлардан. Томорқанинг 0,5 сотихида малина, ток, ўрик, олча, анор, беҳи, гилос каби 35 туп мевали дарахтлардан қарийб 4 тонна маҳсулот олади. Ўтган йили томорқага қўшимча 50 туп пакана олма кўчатлари ҳам экилди. Томорқадан олинган маҳсулот беш нафар оила аъзосининг эҳтиёжидан ортиб, бозорга ҳам чиқарилмоқда.

– Ўтган йили томорқадаги мевалардан 2 тоннасини бозорга чиқардик, – дейди Х.Шукурова. – Мева қатор ораларига экилган кўкат ва саримсоқпизнинг ҳам ортинини бозорга чиқарамиз. Бундан ташқари, хонадонимизда 9 бош қорамол парваришлаймиз. Улардан қунига 18-20 литрдан сут соғиб олиб, ортини қатик-қаймоқ қилиниб бозорга чиқарилади. Йилига беш бош бўрдоқи парваришлав бозорга 900-1100 килограмм гўшт чиқарамиз. Икки йил аввал 0,5 сотих ерда ташкил этган табиий иссиқхонамиздаги лимонларимиз ҳам бу йилдан ҳосил бера бошлади. Етти хазинанинг бири бўлган ларрандалардан қунига ўн бешта тухум оламан. Бу дастурхонга тансиқ таом бўлса, ортинини бозорга чиқарса даромад манбаи. Уй бекаси уддабурон бўлса, томорқасидан оладиган даромади бир оилани бемалол обод этади.

Томорқадаги тол-теракларни ҳисобламганда олинган бу имкониятдан топаётган даромади кишининг ҳавасини келтиради. Аслида, бундай имконият ҳар бир хонадонда бор. Фақат ундан оқилона фойдаланиб, даромад олиш йўллари топа олиш керак.

Ўктам ХУДОЙБЕРДИЕВ

ФИРИБГАР “ОВЧИ”ЛАРДАН ОГОҲ БЎЛИНГ!

Акс-садо

“Оила ва жамият” газетасининг 29-сонидо чоп этилган “Шпаргалка”, “Бункер”, “Паровоз” Ҳуд 1 августга ишонч, илм, адолат йўлидан борайлик! сарлавҳали мақолани ўқиб, кўпчиликни йўлантириб келаётган оғриқли мавзу кўтарилганидан хурсанд бўлдим, очиги. Тўғри, матбуотда бу мавзуда чиқишлар қилинган. Муаммо бот-бот тилга олинмоқда. Бироқ ҳамон одамларни алдаб, нопок йўллар билан пул ишлаётганлар учраб турибди. Таълим тизими ходими сифатида бу мавзуда менинг ҳам кўнгилга туғиб турган гапларим бор. Ана шу мулоҳазаларим билан йўртоқлашмоқчиман.

Олий ва ўрта-маҳсус ўқув юр்தларига ҳужжат топширган ёшлар шу кеча кундузда 1 августни катта ҳаяжон билан кутмоқда. Ҳақиқий билим эгаси албатта талабалик бахтига муассар бўлишига ишонган йигит-қизларимиз тунни кунга улаб имтиҳонларга тайёрланаётир. Бироқ тест синовларининг адолатли ўтишига шубҳа билан қарайдиганлар, “пулсиз ўқишга кириб бўлмайди”, деган ақидага ёпишиб олганлар, йиллаб тўплаган маблагини белига туғиб, ўғли ё қизини ўқишга кириш йўлларини ахтариб юрганлар ҳали ҳамон учраб турибди. Албатта бунақа лақмалар мавжуд экан, уларга қармоқ ташловчилар ҳам топиллади. Улар орасида “овчи”ликни касбга айлантирган зиёлилар, ўқитувчилар, ҳатто техник ва хўжалик ходимлари ҳам бор. Бу “овчи”лар шу даражага етдики, ўзларини ҳар қандай саводсизни ҳам олий ўқув юрт талабасига айлантиришга қодирдек тутишади. Куракда турмайдиган ваъдалар беришади. “Фарзандингизни “бюджет”га киритсам, ўн минг, “контракт”га десангиз 8 минг “кўк”идан тўлайсиз”, дея юзсизларча савдолашадиганлар қанча. Ҳазиннинг қабул комиссиясида ишлашни, ё ректор билан алоқаси борлигини айтиб, “ўлжаси”ни ишонтиради. “Сехрланган” содда ота-она унинг кимлигини, қаерда ишлашни, яшаш жойини билмай, шахсини тасдиқловчи бирор ҳужжатини кўрмай туриб, кўлидаги бор пулини бериб юборади. Аслида-чи?..

...Икки-уч йил аввал университет дарвозасидан чиқиб кетаётсам, кимдир чақирди. Қарасам, қирқ йиллик қадрлонлардан бири. Ранги синиққан, кайфияти йўқ. Бир чекка-

га тортиб, дардини дастурхон қилди. Ҳазин университет домласани деб таништирган бир йигит ўғлини бюджет асосида ўқишга киритишни ваъда бериб, эплай олмайди. Пулини ҳам қайтармаётганмиш. Мен бундай ўқитувчини билмаслигимни айтиётганимда: “Ана, келаяпти ўзи”, деди суҳбатдошим. Қарасам, хўжалик юмушларини бажариб юрадиган бир йигит. Мени кўриб, ранги ўчиб кетди... Хуллас, танишим пулини қайтариб олди чоғи, уни бошқа излаб келмади ёки излаш бефойда эканини тушунди.

Яқинда яна бир танишим иддоо қилиб қолди: “Сиз киритиб бермасан-

гиз ҳам одамни тондик. Ўн “кўк”ига “бюджет”га қирадиган бўлди”. Мен ўша “овчи” кимлигини аниқладим. Унинг асл башарасини кўрсатишга, абитуриент билими бўлмаса, университетда декан ё профессор бўлган отаси ҳам ўқишга киритолмаслигини тушунтиришга ҳаракат қилдим. Афсуски, гапларим ҳавога учди. “Қайси замонда яшангиз, домла? Йўли борлигини сиз ҳам, мен ҳам яхши биламиз-ку”, деди у беписанд оҳангда.

Тўғри, “танк” ёки “паровоз” бўлмади. (“фарзандингизнинг тест саволларини ечиб бериб, ўқишга киритаман”), дейдиганлар гуруҳи

борлигини биламан. Бу бизнинг энг оғриқли нуқталаримиздан. Лекин негадир бундай гуруҳлар камайиш ўрнига кўпайиб бораётгани кишини хавотирга солади.

“Ўқишга киритаман”, дегувчилар бир-икки эмас, ўн-йигирма абитуриентнинг ота-онаси билан савдолашади. Абитуриентнинг билимини синаб кўради, бир мuddат теста тайёрлайди, “шпаргалка” олиб беради. Ўн-йигирма нафар талаба орасидан 4-5 нафари ўз билими билан талаба бўлади. Натихада, ўз-ўзидан “овчи” чўнтағига миллион-миллион пул оқиб қиради.

Журналист кўтарган муаммо ёки мен айтиётган гаплар бир олий ўқув юрти, коллеж ё академик лицейга тааллуқли эмас. Бундай ҳолатлар барча олий ўқув юр்தларида у ёки бу даражада рўй бериб келмоқда. Буни очиқ айтиш, бундай ҳолатларга қарши кескин курашиш пайти келди, деб ўйлайман.

Шундай экан, талабаликка ҳужжат топшириш, тест синовларини ўтказиш жараёнидаги хато ва камчиликларга йўл қўймаслик чора-тадбирларини кўриш, соҳада қатъий тартибни сақлаш, кўпчилик манфаатини химоя қилиш, давлатимизнинг таълим ва қадрлар масаласидаги устувор вазифаларни амалга оширишга сидқидилдан киришмоқ керак. Ушбу мақолани ёзишдан мақсад — айрим ота-оналарга тест синовлари адолатли, холис эканини уқитишдан иборат. Тест синовлари атрофидаги майда-чуйда гаплар эса айрим манфаатпараст лўғтибозлар туфайли бўлиб, улар албатта барҳам топади.

Мен педагог сифатида, мамлакатимиз таълим тизимида амалга оширилаётган улкан ислохотлар, қўлга киритилётган ютуқлар, юксак интеллектуал салоҳиятли ёшларни тарбиялаш борасидаги сазй-ҳаракатлар мазмун-моҳиятини яхши билган мутахассис сифатида ишонч билан айтаманки, билимли, ўз кучи ва иқтидорига таянган йигит-қизлар албатта ўз мақсадида эришади.

Абдиоллом ЭРТАНШЕВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси

ОПИСДАГИ СОМОНДАН...

Ассалому алайкум, таҳририят ходимлари! “Оила ва жамият”даги ҳар бир мулоҳазага чорлайдиган мақолани хотин-қизларни бир жойга тўплаб, муҳокама қиламиз.

Газетанинг 24-сонидо чоп этилган “Гурбатдаги ғарибалар” мақоласини ўқиб жуда таъсирландик. Мақоладаги онаизорга, ишонувчан, нима фойдаю нима зарарлигини англамаган шўрлик кизга ачиндик. Баъзи ўринларда ҳукуматимизга раҳмат айтиб, уларнинг Ватанга қайтганидан қувондик. Негаки инсон ҳуқуқлари қафолати тушунчаларидан беҳа-бар хотин-қизларимиз чет давлатларда хор у зор юрган юрагимизни огритади. Аслида, билими сазё, дунёқараши тор, мол-дунё ҳаваси домига тортганлар бир умрга етадиган “руҳий зўриқниш” олиб, одам савдоси қурбонига айланмоқда. Вилмили, жонкуяр, ўз вазифасини пухта бажарадиган, “Элим деб, юртим деб” ёниб ишайдиган ўғил-қизларимиз юртимизда ҳам иш топаётир.

Лекин “иш йўқ” деб эрталабдан кечгача “гап сотиб” уй “ишларини” кўл учидан бажариб, ёки болаларини “бор ўйнаб кел” деб кўнага чиқариб юборадиган,

ЭСЛАТМА: 24-сон, 15.06.2016

ГУРБАТДАГИ ҒАРИБАЛАР

Таниш қизнинг ўзим билган аввалги қиёфасини эслар эканман, у каби Ватанидан ташқарида, яъни гурбатда ғариб бўлган опа-сингилдаримизнинг тақдирдан қаттиқ ачиниш ҳиссини туяман, вуждимга оғриқли санчиқ қиради. Минг афсуски, айрим ўзбек қизлари ўзининг заифлигини била туриб, ўзга юртлардан нон истаб кетмоқда, оқибат у ерларда очликдан ҳам оғир мусибатлар кўраётир. Яқинда интернет орқали тарқалган видеомурожаатда бир ўзбек қизининг ватангадоликдаги тақдириндан топган аччиқ афсуси бутун дунёга кўрсатилди.

уларга китоб ўқиб, эртақ айтиб беришининг ўрнига “болалар уришнни – қўшниллар уришига айлантирадиганлар” оа бўлса ҳам бор. Бундай кўнгилисизликлар ҳам айнан бекорчиликдан келиб чиқади.

Меъёрда барака бор, дейди халқимиз. Узоқдаги лўқма илинжида хорижда “фоҳиша”, “қора ипчи” тамғасини олаётганлар ҳам озига қаноат қилмаётган, гап сотаётганлар эканлиги сир эмас. Уларни бекор-

чилик, осон пул топиш йўлга солаётгани барчамизга маълум. Шу боис мафқуравий иммунитетни шаклланмаган, касб-хўнар сирларини эгалламаган, меҳнат қилиш қўниқмасига эга бўлмаган ёшлар чет элларда хўрлик ва азобда яшашмоқда.

Бир болага етти маҳалла ота-она, дейдилар. Маҳаллага нафақа сўраб келган аёлларнинг фарзандлари ўқишлари, тарбияси билан қизиқаган. Болангиз, яхши ўқимаса, эртага Ватан қорига ярамаса, нафақа ҳам татимайди деб, тушунтираман. Бундан ташқари “Туркистон” МФЙ қошидаги тўқиш, шахмат тўғаракларида шуғулланаётган ёшларимизни касб-хўнарга йўналтириш, бўш вақтларини самарали ўтказиш бўйича қатор ишлар олиб бораямиз. Уларга яхши инсоний фазилатларни сингдиришга ҳаракат қилаемиз.

Қизларимизни Ватанга муҳаббат, миллий қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш юқоридаги каби чет эл ҳавасининг олдини олади, деб ўйлайман. Чунки ор-номуси улўғ инсонлар, ибод-ҳаёли қизлар оқова тушунчаларга қарши тура олишнни кўп бора кузатганмиз, кўрганмиз. Бу борада биз маслаҳатчиларга ҳам катта масъулият юклатилган, шуни бир дақиқа ҳам эсдан чи қармаслигимиз лозим.

Г. БАБАНИЗОВА, Қорақалпоғистон Республикаси Тўрткўл тумани “Туркистон” МФЙ маслаҳатчиси

Азал-азалдан ўзбек халқи саломлашиш одобиغا ниҳоятда катта эътибор бериб келган. "Ассалому алайкум" тинчлик-омонлик тилайман, дегани. Ёши катталар хонадонларимиз тинчлиги, ўзаро аҳиллик ва биродарликни саломлашиш шарофати, деб билишади. Ахир "Авал салом, бадаз калом", деган нақл бор элимизда.

Салом бериш французларда "bonjour" – хайрли кун тилайман, ҳиндчада "namaste" – бош омон бўлса, ҳамisha биргамиз, русларда "здравствуйте" саломатлик тилайман, италянларда "ciao" – яхшимисиз, сингари. Кўриб турганимиздек, саломлашиш шакли турли бўлса-да, ammo маъноси муштарак, барида эзгу тилак мужассам. Шуни афсус билан айтиш мумкинки, турли хатти-ҳаракатлар билан саломлашиш ҳам урфга кирмоқда.

... Кўчада кетаётсам икки йигит бошини уриштириб, қўлини муштлаштириб бир канча тушунарисиз қилиқлар қилиб сўрашди. Гўё олдиндан шунга ўргангандек ҳаракатлари бир-бирига мос эдики, ён-атрофдаги болалар ҳам уларнинг қилигини ўлаштириб, тақидини бошлади. Буниси ҳам майли, орамизда ўпишиб кўришадиган йигитлар ҳам йўқ эмас. Бу – "Европейски, замонавий стил"миш.

Наҳотки, минг йиллик қадриятимиз, ўзлимиз, одобимиз, менталитетимиз ҳам "замонавийлашган" бўлса?!

Машҳур асарларимиз ёки ҳикояларимизни эсласак, қиз ва йигит ўпишиб кўришиши у ёқда турсин, яқинига бормай салом билан кифояланган. Бу каби сўзларни ота-онамиз ва бобо-бувиларимиздан кўп эшитганмиз. Бу гўзал одат бизга мерос. Бундан юз ўгиришга ҳаққимиз йўқ. Аксинча, унгария қилишимиз, унутилишига йўл қўймаганимиз даркор.

Четдан янгиликлар оқими билан бир қаторда турли ёт "маданият"лар ҳам кириб келмоқда. Худди шундай саломлашиш ниқоби остидаги бачкана қилиқлар ҳам маънавий кушандаси саналади. Табиий офат сингари шиддат билан ёпирилиб келаётган бу одатлар афсуски, ёшлар ўртасида яққол кўзга ташланмоқда. Бош уриштириш, ўзаро ўпишиб кўришиш, бошқа тилларда саломлашиш ўз-ўзидан пайдо бўлмаган. Бу ҳолатлар интэрнет тармоқларида, баъзи оммавий ахборот воситаларида тарғиб қилинаётган "оммавий маданият" таъсирида вужудга келмоқда.

САЛОМЛАШИШ ҲАМ ЗАМОНаВИЙЛАШДИМИ?

Йигитлар ўпишиб кўришса...

Маълумотларга кўра, мамлакатимиз аҳолисининг қарийб 10 миллиони интернет тармонидан фойдаланар экан, уларнинг аксарияти ёшлар эканлиги қандай равшан. Улар чет эл юлдузларига тақдид қилишади. Ўзимиз ҳам хориж киноларида, клипларида ҳар хил қилиқлар кўрсатиб саломлашаётган инсонларга кўзимиз тушади. Четдан қараганда улар гўёки масҳарабозлар ўхшайди. Цирк томошаларида масҳарабозлар томошабинларни қулдириш ва диққатини жалб этиш учун турли хилда саломлашади. Бугун бизни жиддий ўйлашга ундаётган "замонавий" маданиятнинг совуқ шамоли "замонавий" саломлашиш ҳақида ёшлар қандай фикрда?

– Дунё жуда тез ўзгармоқда. Шу билан бирга инсонлар ҳам. Мамлакатимизда ёшлар келажак, уларнинг интеллектуал билим соҳиб бўлиб камол топишлари учун кенг йўл очилди, улкан имкониятлар яратилди.

Мулоҳаза

Дунё ёшларини "Қора туйнукдек ўз домига тортаётган "оммавий маданият" хуржлари бизнинг ёшларда ҳам сезилмоқда. Йигит ва қизларнинг бош уриштириши, ўпишиб кўришиши ғалати. Наҳотки, бу ўзбекона қадриятларимизга тўғри келса... – дейди Халқаро Вест-минстр университети талабаси Ж. Шамсиев.

Минг йиллардан бери онгу шууримизга сингиб келган гўзал қадриятларимиз ўрнини қандайдир бачкана қилиқлар, одатлар эгаллаётганлиги ачинарли. Биз буюк юртнинг фарзандларимиз. Қилаётган ҳар бир хатти-ҳаракатимиз миллий маънавият, қадриятлари чуқур илдири отган миллатимиз шаънига муносиб бўлиши лозим. Шундай эмасми? Гўзал қадриятларимиздан бири саломлашиш одобини ўқинчи одатларга алмашмайлик.

Мафтуна ШАМСИЕВА

СЎРАНГ, ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ҚАРЗ ҚАЙТАРИШ МУДДАТИНИ ЁЗИШ ШАРТМИ?

– Қарз шартномасига қарзни қайтариб бериш муддати киритилмаслиги ҳам мумкинми? Агар мумкин бўлса, қарз берувчи йўзи хоҳлаган вақтда қарзни қайтаришни талаб қилиш ҳуқуқига эга бўладими?

Дилфуза Дадаева, Бектемир тумани

Нодир Артиков, Миробод туманидаги 1-Давлат нотариал идораси нотариуси:

– Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси 735-моддасига мувофиқ:

Қарз олувчи олинган қарз миқдорини қарз шартномасида назарда тутилган муддатда ва тартибда қарз берувчига қайтариши шарт.

Агар қарзни қайтариш муддати шартномада белгиланган бўлмаса, қарз олув-

чи уни қарз берувчи қарзни қайтариш ҳақида талаб қўйган кундан бошлаб ўттиз кун мобайнида қайтариши керак.

Демак, бунга мувофиқ айтиш мумкинки, қарзни қайтариш муддати шартномага агар киритилмаган бўлса, қарз берган шахс сизни бир ой аввал огоҳлантириши ва шу вақт ичида сиз олган қарз миқдорини қарз берувчига қайтаришингиз кераклиги белгиланган.

– Туман ҳоқими томонидан солиқ тўловчилар учун имтиёз бериш (солиқ тўловлари миқдорини ёки ставкасини камайитириш) мумкинми? Агар мумкин бўлса, қандай расмийлаштирилади?

Нодир Турсунов, Тошкент шаҳри, Юнусовод тумани

ҲОКИМ ИМТИЁЗ БЕРОПАДИМИ?

Лобар Азаматова, Тошкент вилояти давлат солиқ бошқармаси, ахборот хизмати бош мутахассиси:

– Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 30-модда 2-бандига мувофиқ мол-мулк солиғи, ер солиғи, ягона ер солиғи ҳамда ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи бўйича имтиёзларни бериш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан амалга оширилиши мумкинлиги белгиланган. Бунинг учун маҳаллий ҳокимиятга ариза билан мурожаат қилиниши талаб этилади.

И.СИДДИҚОВ тайёрлади.

– Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Хусусий мулк, тадбиркорлик субъектларини ишончли ҳимоя қилишни янада кучайтириш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармони эълон қилинган эди. Бу борада Бектемир тумани Давлат санитария эпидемиология назорат марказида қандай ишлар олиб борилмоқда? Шу ҳақда маълумот берсангиз?

Б. Зайниддинов, Бектемир тумани

ТЕКШИРУВЛАР КАМАЙИБ, САМАРАДОРЛИК ОРТМОҚДА

Саидқодир Бектурганов, Бектемир тумани ДСЭНМ Санитария бўлими муддир:

– Бектемир тумани Давлат санитария эпидемиология назорат маркази ҳужалик юрт-түчи субъектларда текшириш ўтказишдан кўра, асосий эътиборни санитария тарғибот ишларига қаратмоқда. Бундан ташқари Ўзбекистон Республикаси "Тадбиркорлик фаолияти арқивлигининг кафолатлари тўғрисида"ги қонуннинг янги таҳрири 39-моддаси 8-хат бошида, "Назорат қилувчи органлар режалари текширув ўтказилишининг бошланиши ҳақида камида ўттиз календарь кун олдин тадбиркорлик субъектлари текширув ўтказиш муддатлари ва предметлари кўрсатилган ҳолда ёзма шаклда хабардор қилиш шарт"лиги белгиланган. Шунга кўра хабарномалар унификациялаштирилган савалнома билан бирга ўз вақтида жўнатилмоқда. Бу эса субъектлар фаолияти самарадорлигини оширишга имкон беради. Бунинг натижасида текширувлар сони йилдан йилга камайитирилишига эришилмоқда. Яъни 2015 йилда режалари текширувлар 6 ой мобайнида 24 та бўлган бўлса, 2016 йил 6 ой мобайнида 17 тани ташкил этади.

БОТУПИЗМ ХАСТАПИГИ ҚАНДАЙ ДАВОЛАНАДИ?

– Ботулизм оғир хасталик, дейишади. Унинг даво муолажалари қандай тартибда амалга оширилади? Б. Камолова

Бектемир тумани ДСЭНМ овқатланиш санитария бўлими муддир Бахтиёр Низозов:

– Ботулизм организмга Clostridium botulinum ишлаб чиқариладиган ботулини токсин тушиши оқибатида юзага келадиган хасталик. Ботулизм уйда тайёрланган консерва ёки дудланган маҳсулотларни истеъмол қилиш оқибатида келиб чиқади. Унинг яширин даври ўртача 12 – 36 соатни ташкил этади. Асосан, уй шароитида консервалашда идишлар ичига

етарлича иссиқлик берилмаганда касаллик вужудга келиши мумкин. Ботулизмни даволаш – беморнинг вена томирига поливалентли зардобни анафилактик реакцияларнинг олдини олиш кўрсатмаларига қатъий риоя қилинган ҳолда амалга оширилади. Қўзғатувчининг тури ўрганилгандан сўнг мос моновалентли зардоб қўлланилади. Зардоб даволаш муолажаси самараси олингунига қадар давом этади.

Зафар ОМОНТУРСУНОВ тайёрлади.

“Узоқдаги қариндошдан яқиндаги қўшни афзал”, “Ховли олма, қўшни ол”, деган ҳикматлар замирида халқимизнинг минг йиллик донишмандлиги, ўзида хос хулосаси мужассам. Қўшни-қўшничилик анъаналари узоқ йиллар мобайнида инсонларнинг турмуш тарзида муҳим ўрин тутиб келган. Аввало, ёнидаги тушига, рўзғорда ёрдам қўлини чўзиш халқимизга хос азалий қадрият. Бундан ташқари унда ҳамжиҳатлик, иноқлик, аҳиллик сингари фазилатлар ҳам бор.

Муборак ҳадиси шарифда: «Шўрва қилсангиз, сувида кўпроқ солиб қўшиниғизга ҳам улашинг», дейилгани замирида пурҳикмат маъно бор. Аждодларимиз пиширган тансиқ таомидан албатта, қўшниларига ҳам илинган. Уйдан таом иси чиқдими, ҳамсоғнинг насибасини ҳам ажратиб қўйиш одати эзгу анъаналар сирасига киради.

– Агар қўшни сафарга кетса, оиласи, уй-жойи, мулки, хонадонидан хабар олиб туриш зарур, – дейди етмиш ёшли Маҳмуд бобо Абсанов.

– Унинг рухсатисиз қўшниникидан баланд иморат қурилмайди ёки бошқа йўсинда унга зарар етказилмайди. Бирор тансиқ таом, дарахт, экин-тинкидан унга капсан берилади. Умуман олганда, бу билан қўшничилик анъаналари тўхтаб қолмайди. Ҳам моддий, ҳам маънавий қўллаб-қувватлаш ҳамсоғликнинг муҳим белгисидир.

... Бир сафар аммамларникига борганда ғалати воқеа содир бўлди: аммам ош таралдуғига тушган ҳам эдики, кўчада бировнинг чақиргани эшитилди: у аста-секин ташқарилди.

– Келинг, Пошшаҳон. Ташқаридаги хангомадан қўшнисиникига совчи келганини англаш мумкин эди. Айни илик узди маҳали бўлгани учун қўшни аёлнинг уйда ҳеч нарса йўқмида,

– Қўшнимиз бир ширин ош тайёрлабдики, мазаси оғзингда қолади, – деди лаганини дастурхонга қўярган.

– Қўли дард кўрмасин. Умримда бунақа тотли овқат емаганман. Ёсанг, оғзингда эрайди-я! Совчилари ҳам хўп мақташди-да ўзим...

Ҳамсоғнинг рози қилишда ҳикмат кўп, дейди кексалар. Халқимизда қўшни андишаси борасида ҳам ибратга арзигулик жиҳатлар талайгина:

ҚЎШНИНИНГ ҚУРМАТИ

бир ошлик гўшт сўраб чиққан экан. Нима бўлганини билмайман, аммам бирдан хонага кириб келди-да, арчиётган сабзиларни йиғиштири бошлади ва ҳалиги қўшнисига олиб чиқиб берди. Орадан бир ярим соат вақт ўтгач, бир лаган ош кўтариб келди.

қўшнининг боласи турли егуликларни кўриб хараша қилмаслиги учун болаларнинг қўлига бирор нарса бериб, кўчага чиқарилмайди. Қўшнининг ҳовлисига бемарид қаралмайди, изинсиз кирилмайди. Расул алайҳиссалом буюрди: “Биласизми, қўшнининг ҳаққи нима? Ёрдам сўраса ёрдам берасиз. Қарз сўраса, қарз берасиз. Камбағаллашса, рўзғорига мадад бериб турасиз. Хастананса, зиёратига борасиз. Вафот этса, жанозасига қўшиласиз”.

Замонлар оша сайқалланиб келётган гўзал қадрият ва урф-одатларимизни ҳар қанча таърифласак арзийди. Лекин, афеуски, бугун бу анъаналарга биров бепар-

Қадрият

во қараётганлар, уларни назарга илмайдиган қўшнилари ҳам учраб турибди.

– Рўпарамиздаги қўшни кўчиб кетганини орадан икки ой ўтиб билибман, – дейди бир аёл.

Қўшнинг устида қўшнининг ҳурмати худди онасининг ҳурмати каби бўлади. Агар қўшни қарз ёки бирор нарса сўраса дарров берилади. У чақириб келса, шу заҳоти жавоб қилиниб, арага қўлоқ солинади. Қўшни фақир бўлса, эҳтиёжини қондириб ёрдамлашади. Бордию, қўшни касал бўлиб қолса, чиқиб кўрилади ва қўлдан келганича ёрдам кўрсатилади. Унга мусибат ёки бало етса, қайғурилади, унга сабр тилаб, тасалли-далда берилади.

Можаролар одатда, кўпроқ қўшниларнинг ёш болалари ўртасида содир бўлиб туради. Шундай пайтда болаларнинг ўртасига тушиб, ота-оналар айбни бир-бирларига ағдаравермасдан, ҳар бирлари ўз фарандларига танбех бериб, одобга чақириб борсалар, айни савоб иш қилган бўладилар.

Нуроний отахонларимиз яхши эслашади, авваллари ҳовлиларда, кўча дарвозасидан ташқари, қўшниларни боғловчи даричалар бўларди. Буни “оқибат даричаси”, “меҳр даричаси” десак адашмайми. Тандирда ёпилган икки дона иссиқ нон, бир коса овқат билан қўшнилар ўша дарича орқали бир-бирини йўқлаб туришган. Қолаверса, дарича вақти бемаҳал қўшнига кўмак бериш, унинг ҳолидан тез хабар олиш имконини ҳам берарди.

Юлдуз ОМОНМУРОВА

«Ё, тавба»

ТУЯАВТОБУС

Куба шаҳрида яратилган автобуснинг кўриниши туяни эслади. Бу транспорт аслида автобус ва юк машинасининг ўзаро мужассамлаштириши натижасида юзага келган. Унинг салонига 300 йўловчи сиғиши мумкин. Гарчи яқинда фойдаланишга топширилган бўлишига қарамай, қисқа вақт ичида мазкур туяавтобус йўловчилар орасида оммалашиб кетди. Шуниси қизиқки, автобусга шунчаки чиқувчи ҳавасмандлар кўпчиликти ташкил қилмоқда.

Ш. Мўминова тайёрлади.

ЭЪЛОНЛАР

Тошкент шаҳар Олмазор туманидаги 219-мактаб томонидан Мухамеджанова Нилуфар Бахтияровнага 9-синфни битиргани ва O'R-Z №1432653-сонли шаҳодатнома берилганини маълум қиламиз.

Тошкент шаҳар Чилонзор туманидаги 126-умумтаълим мактаби томонидан 1998 йилда Шамуратова Шахноза Розимбаевна номига берилган O'R-D № 453171 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

ОСМА ТЕМИР ЙЎЛ

Осма темир йўл Германия шаҳрининг Вупперталь туманида 1901 йилдан бери фаолият кўрсатиб келмоқда. Узунлиги 13.5 км бўлган мазкур темир йўл кун ора 82000 йўловчини ўз манзилига элтиб қўяди. Йўловчилар манзилга етиб олгунларига қадар юқоридан туриб шаҳарни томоша қилиб кетиш имкониятига эга бўладилар.

3D ФОРМАТИДА ЧОП ЭТУВЧИ ПРИНТЕР

3D кўндан-кўнга оммалашиб бормоқда. Бу принтер ёрдамда фигура, расм ва шу кабиларни яратиш мумкин. Технологиянинг фарқли жиҳати шундаки, ҳарорат босими остида принтер каллоқчасига пластик материал киритилиб, физик хусусияти ўзгартирилади. Шу сабаб қават-қават қилиб қўйилган материал биз учун зарурий деталга айланади. Принтер ёрдамида бажариладиган ишларнинг нархи ҳамёнбоп бўлиб, ишлатишга қулай ва мустаҳкамдир. Янада чидамли бўлиши учун тайёр бўлган жисмга қайтадан ишлов берилади. Бундай фигураларни ясаш учун асосан пластмасса ва қаттиқ мумдан фойдаланилади. 3D форматда чоп этувчи принтернинг яратилгани ишлаб чиқариш ҳамда архитектура ишларидаги кўпгина муаммоларни ечишга ёрдам бермоқда.

СУЗУВЧИ АВТОБУС

Мазкур ажабтовур автобус Нидерландияда ихтиро қилинди. Бу универсал транспорт воситаси ҳам қуруқликда ҳам сувда ҳаракатлана олади. Амфибия автобуси салонига 50 йўловчи сиғади. Вутунги кунда автобус Роттердамгача келадиган сайёҳлар учун манзур бўлиб, шаҳардаги энг машҳур транспорт турига айланишга улгурди.

Оила Ҳақиқияти

Ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий газета

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, “Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш” асоциацияси (Болалар жамғармаси) ва “Соғлом авлод учун” халқаро хайрия фонди

Бош муҳаррир: Воҳид Лукмонов

Обуна индекси – 176

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент – 100000. Амир Темур кўчаси 1-тор кўча, 2-уй.

Қабулхона: (факс) 233-28-20, Котибият: 233-04-35, 234-76-08

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

Газета 2013 йил 20 мартда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 10-2995 рақами билан рўйхатга олинган. Буюртма Г – 736. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади – 3906. Баҳоси келишилган нархда.

Босишга топшириш вақти – 15:00 Топширилди – 15:00

Бош навбатчи: У. Адизова
Навбатчи: Л. Саъдуллаева
Мусахҳиж: С. Сайдалимов
Саҳифаловчи: А. Маликов

Газета таҳририят компьютер марказида 72010760007 терилди ва саҳифаланди

ISSN 2010-7609

1 2 3 4 5